

Smlouva o dílo

Objednatel nesmí porušit smluvní povinnost mlčenlivosti ohledně předmětu díla, týká-li se komunikace objednatele se subdodavatelem, výslovně schválenými ve smlouvě o dílo se zhotovitelem, předmětu díla v rozsahu, v němž subdodavatelé dílo realizují na základě subdodavatelské smlouvy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 538/2014, ze dne 27.8.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně E.Trade, s. r. o., se sídlem P., zastoupené JUDr. T.P., advokátem se sídlem P., proti žalované G. OLOMOUC, spol. s r. o., se sídlem O., zastoupené Mgr. M.V., advokátem se sídlem P., o zaplacení částky 500 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, pod sp. zn. 19 ECm 63/2011, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. srpna 2013, č. j. 5 Cmo 17/2013-212, tak, že dovolání žalované se zamítá.

Z odůvodnění:

Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 8. srpna 2013, č. j. 5 Cmo 17/2013-212, výrokem I. potvrdil rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 31. srpna 2012, č. j. 19 ECm 63/2011-133, ve výroku I., jímž bylo žalované uloženo zaplatit žalobkyni 500 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % p.a. od 21. 4. 2011 do zaplacení a výrokem II. rozhodnuto o náhradě nákladů řízení; výrokem II. rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že žalobkyni, jako právní nástupkyni obchodní společnosti D. -PROVMEX a.s. (na základě smlouvy o postoupení pohledávek ze dne 28. 1. 2011), která jako zhotovitelka uzavřela dne 30. 7. 2010 smlouvu o dílo s žalovanou, vzniklo právo na zaplacení smluvní pokuty z důvodu porušení smluvní povinnosti mlčenlivosti žalovanou ve smyslu závazku přijatého podle článku XII. bodu 12.7. Všeobecných obchodních podmínek žalované (dále jen „VOP“), jež byly nedílnou součástí smlouvy. Vyšel ze zjištění, že uvedené ustanovení VOP stanovilo, že pro případ porušení povinnosti mlčenlivosti ať již smluvní stranou nebo subjektem, na který měla tato smluvní strana povinnost přenést povinnost mlčenlivosti, je tato smluvní strana povinna uhradit poškozené smluvní straně smluvní pokutu ve výši 500 000 Kč do deseti dnů ode dne porušení povinnosti. Podrobnosti závazku mlčenlivosti byly sjednány v článku XV. bodě 15.1. VOP, podle něhož se smluvní strany zavázaly, že v průběhu trvání smluvního vztahu a následujících pěti letech po jejich ukončení zachovají mlčenlivost o důvěrných informacích druhé smluvní strany vůči třetím osobám s výjimkou případů, kdy si tyto informace vyžádá soud nebo jiný orgán. Podle článku XV. bodu 15.2. VOP se pro účely této smlouvy důvěrnou informací rozuměl mimo jiné i obsah smlouvy o dílo. Odvolací soud vyšel ze zjištění, že žalovaná za trvání smlouvy o dílo jednala se subdodavatelem, tedy třetími osobami, které uzavřely smluvní vztah se zhotovitelkou, a informovala je o úmyslech zhotovitelky, o nichž se dozvěděla při jednání se zhotovitelkou ohledně vymezeného předmětu díla a ohledně možnosti případné výpovědi smlouvy, čímž sdělila důvěrnou informaci o předmětu díla. Žalovaná tuto skutečnost ani nepopřela, pouze se bránila tvrzením, že komunikaci navázala na základě pověření zhotovitelky. Soudy však nevzaly za prokázané, že by žalovaná byla k takovému jednání zhotovitelkou díla pověřena. Pokud žalovaná při své obraně poukazovala na článek III. bod 3.15. VOP, ze kterého podle jejího názoru mělo vyplývat její oprávnění jednat i se subdodavatelem zhotovitelky, odvolací soud zdůraznil, že podle tohoto ustanovení VOP, pokud

objednatelka rozhodla o snížení rozsahu prací, byla zhotovitelka povinna toto snížení respektovat a bylo na ní, aby rozhodnutí žalované se svými subdodavateli projednala. Protože smluvní pokutu, na níž má žalobkyně nárok, nezaplatila žalovaná ve sjednané lhůtě, ztotožnil se odvolací soud se závěrem soudu prvního stupně, že žalobkyni přísluší i zákonné úroky z prodlení z nezaplacené částky včas.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání s tím, že jej považuje za přípustné podle § 237 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), neboť se domnívá, že závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) dosud nebyla vyřešena, a to otázky, zda objednatel může porušit smluvní povinnost mlčenlivosti ohledně předmětu díla, týká-li se komunikace objednatele se subdodavatelem výslovně schválenými ve smlouvě o dílo se zhotovitelem předmětu díla toliko v rozsahu, v němž subdodavatelé dílo realizují na základě subdodavatelské smlouvy.

Za další otázku neřešenou v rozhodovací praxi odvolacího soudu považuje otázku, zda lze předsedu představenstva jediného akcionáře společnosti považovat za zákonného jednatele podnikatele podle § 15 obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), tedy jako osobu pověřenou určitou činností při provozování podniku.

Za judikaturou neřešenou otázku považuje rovněž, zda se jedná o hmotným právem aprobovanou smluvní sankci vyvěrající ze smluvní pokuty tehdy, když pouze jednáním popsáním v ujednání stran jako porušení sankcionované smluvní pokutou lze odvrátit škodu a škodám tak předcházet ve smyslu § 415 občanského zákoníku (myšleno občanského zákoníku ve znění do 31. 12. 2013) – dále jen „obč. zák.“; a to tím spíše za situace, kdy takto odvrácená škoda může několikanásobně přesahovat sjednanou výši smluvní pokuty.

Dovolatelka spatřuje přípustnost dovolání rovněž v tom, že při vydání napadeného rozhodnutí se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury odvolacího soudu s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1901/98 (Rc 30/200) a ze dne 30. 1. 2003, sp. zn. 30 Cdo 1198/2001, když v režimu úplné apelace překročil meze dokazování dané povahou soudu odvolacímu v rámci jeho přezkumné role v civilním soudním řízení a porušil zásadu dvouinstančnosti řízení a jestliže v rozporu s ustálenou judikaturou (s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. 2838/2005 a ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3256/2006 a též ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 20 Cdo 266/2012) nepoučil-li dovolatele podle § 118a o. s. ř. ve spojení s § 213b o. s. ř. a přesto rozhodl v jeho neprospěch s odůvodněním, že neunesl důkazní břemeno.

Dovolatelka navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu změnil nebo jej zrušil společně s rozsudkem soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve vyjádření k podanému dovolání navrhl, aby jeho odmítnutí či zamítnutí, neboť se domnívá, že neexistuje důvod, proč by měl odvolací soud rozhodnutí odvolacího soudu změnit nebo zrušit. Má za to, že nebyla naplněna žádná z podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

K námitce dovolatelky, že žalovaná musela při provádění díla komunikovat se subdodavatelem, byť nebyli jejími smluvními partnery, žalobkyně poukazuje na § 537 odst. 3 obch. zák., podle něhož při provádění díla postupuje zhotovitel samostatně a není při určení způsobu provedení díla vázán pokyny objednatele. Za zásadní však považuje obsah komunikace mezi žalovanou a subdodavatelem, kdy předmětem této komunikace nebyly jen technické otázky provádění díla či kontrola prováděných prací, jak namítá žalovaná, ale sdělení zásadních informací týkajících se trvání a obsahu smluvního vztahu mezi žalovanou a společností D. –PROVMEX a.s., a to s úmyslem vstoupit do přímých smluvních vztahů se subdodavatelem namísto společností D. –PROVMEX a.s. Nejednalo se tedy o běžnou komunikaci v rámci každodenní spolupráce na staveništi, nýbrž o sdělování zcela zásadních a

citlivých informací, na něž se vztahovala povinnost mlčenlivosti vyplývající z VOP, resp. ze smlouvy o dílo.

Pokud dovolatelka namítá, že odvolací soud nesprávně posoudil jednání Ing. Z. J., předsedy představenstva společnosti M. Partners, a. s., která je jediným akcionářem společnosti D. -PROVMEX a.s. tak, že nejednal jménem společnosti D. -PROVMEX a.s. na základě § 15 obch. zák., žalobkyně považuje tyto námitky za účelové a nepodložené. Žalobkyně zároveň nesouhlasí s tvrzením žalované, že Ing. Z. J. souhlasil s tím, aby žalovaná (jako objednatelka) komunikovala se subdodavatelem o předmětu části díla, které realizovali. Toto tvrzení nepovažuje za podložené žádnými důkazy. Podle žalobkyně neexistovalo ani žádné zákonné zmocnění k takovému jednání.

Tvrdí-li žalovaná, že porušení povinnosti mlčenlivosti bylo nezbytné s ohledem na prevenční povinnost žalované podle § 415 obč. zák., žalobkyně poukazuje na to, že žalovaná záměrně zaměňuje příčinu a následek. Podle žalobkyně nelze povinnost podle § 415 obč. zák. nadřadit jiným povinnostem, ať už smluvním či zákonným.

Namítá-li dovolatelka procesní pochybení soudu, žalobkyně poukazuje na to, že žalovaná nevymezila, v čem spatřuje namítané překročení mezi dokazování soudem. Judikaturu, na níž dovolatelka odkazuje, nepovažuje žalobkyně za přílehlavou.

Nejvyšší soud, jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, a to otázky, zda objednatel může porušit smluvní povinnost mlčenlivosti ohledně předmětu díla, týká-li se komunikace objednatele se subdodavatelem výslovně schválenými ve smlouvě o dílo se zhotovitelem předmětu díla toliko v rozsahu, v němž subdodavatelé dílo realizují na základě subdodavatelské smlouvy.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že odvolací soud správně dovodil, že žalovaná, jako objednatelka, porušila smluvní povinnost mlčenlivosti ohledně důvěrných informací o předmětu díla a je povinna zaplatit sjednanou sankci za toto porušení ve formě smluvní pokuty, jestliže jednala se subdodavatelem zhotovitelkou, tedy se třetími osobami, které uzavřely smluvní vztah se zhotovitelkou, informovala-li třetí osoby o úmyslech zhotovitelky ohledně vymezeného předmětu díla, resp. snížení jeho rozsahu a ohledně možnosti případné výpovědi smlouvy. Na tomto závěru nemůže měnit nic ani skutečnost, že třetí osobou byla smluvní strana zhotovitelky, neboť závazek mlčenlivosti o důvěrných informacích o předmětu díla, jímž je i informace o zamýšlené změně rozsahu díla a možnosti případné výpovědi smlouvy, se vztahoval podle smlouvy na všechny třetí osoby, s výjimkou vyjmenovaných subjektů (soud, oprávněný orgán), mezi nimiž smluvní strana zhotovitele vyjmenována nebyla. Je třeba přisvědčit odvolacímu soudu, že bylo jen na zhotovitelce, zda bude informovat své subdodavatele o změně rozsahu předmětu díla.

Pokud dovolatelka považuje za další otázku neřešenou v rozhodovací praxi dovolacího soudu otázku, zda lze předsedu představenstva jediného akcionáře společnosti považovat za zákonného jednatele podnikatele podle § 15 obch. zák., tedy jako osobu pověřenou určitou činností při provozování podniku, je třeba konstatovat, že ze skutkových zjištění odvolacího soudu nevyplývá, že by na řešení této otázky rozhodnutí odvolacího soudu spočívalo a že by tato otázka byla pro rozhodnutí podstatná. Navíc v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 958/2005, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 18/2008, byla již uvedená otázka řešena, kdy Nejvyšší soud dospěl k závěru, že předseda představenstva akciové společnosti není z titulu funkce člena statutárního orgánu pověřenou osobou ve smyslu § 15 obch. zák. Nejvyšší soud řešil i otázku souběhu zastupování právnické osoby, a to v rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 15.

10. 2008, sp. zn. 31 Odo 11/2006, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 76/2009, podle něhož osoba, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu právnické osoby nemůže být současně zákonným zástupcem této osoby. Při souběhu funkce člena statutárního orgánu a pověřené osoby podle § 15 obch. zák. nemůže jednat táž osoba jako pověřená osoba, ale pouze jako statutární orgán (srov. též rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2012, sp. zn. 23 Cdo 1811/2011 – dostupné na www.nsoud.cz).

Považuje-li dále dovolatelka za judikaturou neřešenou otázku, zda se jedná o hmotným právem aprobovanou smluvní sankci vyvěrající ze smluvní pokuty tehdy, když pouze jednáním popsáním v ujednání stran jako porušení sankcionované smluvní pokutou lze odvrátit škodu a škodám tak předcházet ve smyslu § 415 občanského zákoníku (myšleno občanského zákoníku ve znění do 31. 12. 2013), a tím spíše za situace, kdy takto odvrácená škoda může několikanásobně přesahovat sjednanou výši smluvní pokuty, je namíste konstatovat, že ani na této otázce není rozhodnutí odvolacího soudu postaveno. Položená otázka ohledně porušení povinnosti předcházet škodám nemá vazbu na skutkové závěry učiněné odvolacím soudem. Přípustnost dovolání přitom může založit jen taková otázka, na níž výrok odvolacího soudu byl z hlediska právního posouzení založen (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2014, sp. zn. 23 Cdo 4184/2013 veřejnosti dostupné na www.nsoud.cz).

Spatřuje-li dovolatelka přípustnost dovolání rovněž v tom, že při vydání napadeného rozhodnutí se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury dovolacího soudu s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 199, sp. zn. 21 Cdo 1901/98 (Rc 30/200) a ze dne 30. 1. 2003, sp. zn. 30 Cdo 1198/2001, když v režimu úplné apelace překročil meze dokazování dané povahou soudu odvolacímu v rámci jeho přezkumné role v civilním soudním řízení, dovolatelka neuvedla v čem spatřuje překročení mezi dokazování a v čem se měl odvolací soud odchýlit od poukazované judikatury. Stejně tak neuvedla, v čem spatřuje odchýlení se od judikatury dovolacího soudu při namítaném porušení zásady dvouinstančnosti řízení. Nejvyšší soud přitom již v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod označením 4/2014, dospěl k závěru, že pokud má být dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2013 proto, že napadené rozhodnutí závisí na řešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, musí být z obsahu dovolání patrné, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde a od které ustálené rozhodovací praxe se řešení této právní otázky odvolacím soudem odchyluje.

Namítá-li dovolatelka, že odvolací soud procesně pochybil, nepoučil-li dovolatelku v souladu s § 118a o. s. ř. ve spojení s § 213b o. s. ř. a přesto rozhodl v její neprospěch s odůvodněním, že neunesla důkazní břemeno, čímž se měl odvolací soud odchýlit od poukazované judikatury Nejvyššího soudu, Nejvyšší soud dospěl k závěru, že ani tato námitka nezakládá přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. Poukazovaná rozhodnutí ze dne 30. 1. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3256/2006 a ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. 28 Cdo 2838/2005, řešící překvapivost rozhodnutí, nemohou na danou věc dopadat, jestliže odvolací soud potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně v plném rozsahu ze stejného důvodu jako soud prvního stupně. Podle konstantní judikatury Ústavního soudu lze za překvapivá rozhodnutí považovat jen ta rozhodnutí, jež z pohledu předcházejícího řízení, originálním způsobem posuzují rozhodovanou věc (srov. např. náleží ÚS ze dne 12. 6. 2001, sp. zn. III. ÚS 729/2000, náleží ze dne 21. 1. 2003, sp. zn. II. ÚS 523/02, náleží ze dne 11. 6. 2007, sp. zn. IV. ÚS 321/2007, nebo náleží ze dne 22. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 129/2006, a též rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 20 Cdo 266/2012, veřejnosti dostupné na www.nsoud.cz).

Z výše uvedeného je tak zřejmé, že dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) nebyl uplatněn důvodně. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné [§ 243d písm. a) o. s. ř.], a dovolání žalované zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)